

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorile nefranate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 212.

Duminică, 21 Septembrie (3 Octombrie.)

1886.

NOU ABONAMENTŪ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Octombrie 1886 st. v., se va începe un nou abonament, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„șese „ 6 „

„un an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„șese „ 20 „

„un an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe cupon numărul fâșiei sub care au primit diarul.

Domnii ce se vor abona din nou să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașov, 20 Septembrie 1886.

Se pare că norocul a părăsit pe d-lu Tisza.

Intr'un moment, când trebuia să se dea cele mai mari silințe de a liniști parlamentul asupra situațiunii, ce au creat-o monarhiei „fatalele evenimente“ din Bulgaria, situațiune ce însuși d-lu Tisza o recunoșce că e serioasă și critică, neastempărații săi adversari din stânga estremă nu se sfiesc a sgândări ranele cauzate de afacerea Ianski și a-i reaminti ministrului-președinte păcatul ce l'a comis, când a rămnit la aplausele extremilor din dietă în memorata afacere.

Fără 'ndoială a fost foarte supărătoare pentru d-lu Tisza interpelarea, ce i-a adresat-o voinicosul membru al stângei extreme Bela Komjathy în ședința camerei dela 29 Septembrie, nu atât pentru acușările și insultele contra armatei comune ce le conține, cât mai mult pentru adevărul ce i se spune în interpelare însăși persoanei ministrului-președinte.

Cetitorilor nostri le este cunoscutul cazul cu Herbert din Cinci-Biserici. Acesta, fiindu-oferit în rezervă, a intrat în vorbă cu un sublocotenent din armata activă asupra procedurii generalului Ianski, desaproband-o cu cuvinte, pe cari sublocotenentul le-a luat ca vătămătoare pentru armata comună. Acesta face arătare autorităților militare, și în urma acésta Herbert fu degradat și transferat ca simplu soldat într'alt regiment prin sentința unui consiliu de onoare, aprobată de ministrul de răboiu din Viena. Motivul sentinței a fost, că Herbert a vătămât onorea statului ofițeresc.

Bela Komjathy vine acuma și interpeleză pe ministrul-președinte asupra casului Herbert, dicându că acesta este „cea mai brutală vătămăre a constituțiunii,“ că „tribunalul de onoare militar nu merită acest nume“, că „numai un suflet de sclav, o națiune lașă și un guvern laș pot să sufere o sentință ca cea memorată,“ și alte de acestea.

Dér nu espectorările de felul acesta ale Kossuthianului, făcute solito more cu multă pasiune, ci acel pasagiu din interpelațiunea sa a trebuit să amărască pe d-lu Tisza mai mult, în care dice curat și limpede: „Herbert n'a făcut nimic alta, decât ceea ce a declarat ministrul-președinte aici în parlament în afacerea Ianski, dicându că procederea sa a fost necolectă și fără tact, numai cu acea deosebire, că

Herbert este și ați de aceeași convingere, pe când d-lu Tisza și-a schimbat-o“

Nu se poate nega, că acésta imputare, ce i se face ministrului-președinte, că a favorisat el însuși la început curentul dușmănos armatei comune spre a lungeși vanitatea națională a Ungurilor, este dreptă.

D-lu Tisza s'a vădută silit a protesta în contra cuvintelor ofensătoare ce le-a întrebuințat Bela Komjathy față cu „instituțiunea constituțională“ a armatei comune, înghițind amarul hapu (pilula) ce i l'a întins numitul deputat, când i-a dat a înțelege indirect, că el e răspunător de curentul ce domnesce ați „în sinul națiunii adencu agitate“, că el e chiar urdătorul intelectual al mișcării ce există ați în țera pentru înființarea unei armate de sine stătătoare în Ungaria.

Spiritele, ce le-a deșteptat sistemul de guvernare al d-lui Tisza și politica lui în doi peri, nu i mai dau pace ați și-l vor urmări fără milă până la totala sa cadere. Ori dora nu a lui să fie răspunderea? Atunci cum și-ar pute explica omul ceea ce s'a întâmplat în Cinci-Biserici, că poliția a permis manifestațiunea ce s'a arangeat în onorea lui Herbert, fișpanul a oprit-o, la intervenirea generalului garnisonei d'acolo, ér poporul cu toate astea a făcut-o ducându-se la locuința lui Herbert și strigându-i la „eljen“-ur?

Se credea că va fi înmormântată afacerea Ianski, dér ea le da celor din stânga estrema o armă pré puternică în mână ca s'o lase nefolosita. Intre aplausele tuturor independenților, Komjathy susțin că Tisza n'a dat încă nici o satisfacțiune „națiunii“ și că consideră dorințele militarilor ca porunci.

Inzadar se silesc d-lu Tisza să împace spiritele provocându-se la instituțiunile constituționale. Lucrurile au ajuns la un punct, încât ați nu mai merge să continue politica sa de slugă la doi domni. A voi să servescă și intereselor monarhiei și armatei comune, și să sprijinescă și aspirațiunile de independență și de armată de sine stătătoare ungurescă nu mai este cu putință. Un conflict serios între aceste două curente a devenit inevitabil.

Presă și criza bulgară.

„Nordd. Allg. Zeitung“ chiamă în ajutor foia „Hamburger Nachrichten“ contra foii „Neue Freie Presse“. Semnificativ este, că „Nordd. Allg. Zeitung“ recomandă foilor vieneze să studieze următoarea enunțare din „Kölnische Zeitung“: „Decă este, ca Germania să își tragă spada pentru ori-ce capriciu al foilor austriace; decă este, ca prin voinici noștri să gonim pe un flământ delă masa încărcată a peninsulei balcanice, pentru că domnii din Pesta și-au stricat stomacul în Bosnia și Serbia, apoi ne vom răgândi bine, înainte de a lega mai strins de cât până acum tinerul și vigurosul nostru stat cu sörtea Austro-Ungariei.“

Diarele engleze dicu că sferile guvernamentale din Londra se invoesc cu atitudinea Austriei în afacerea bulgară. În timpul din urmă au fost întrevorbiri confidentiale între Anglia, Austria și Italia cu privire la posibilitatea înființării unei lige a țărilor balcanice, dimpreună cu Turcia. Cea mai mare dificultate pentru realizarea acestui plan este ocupația engleză a Egiptului, căci Sultanul vré să se resolve mai întâi afacerea egiptenă în sensul său, înainte de a se pronunța asupra propunerii engleze. Nici guvernul engles, nici Drummond-Wolff n'au putut da Porții său lui Muktarpașa asigurări de natură a schimba părerea Sultanului.

Diarele ruse se pronunță în mod precis asupra cestiunii candidaților la tronul Bulgariei, și ori cât de variate ar fi opiniunile lor, ele însă sunt de acord că Bulgaria trebuie să devie vasala Rusiei. „Pet. Vje-

domosti“ recomandă Bulgarilor să nu alégă un principe care ar avea numai simpatii pentru Rusia. Noul principe trebuie să atarne așa de mult de Rusia, încât să nu rămăe nici o bănuială că o armată rusă stă sub comanda lui. Afară de principele de Munte-Negru, numai un Rus va putea să conducă Bulgaria în numele Rusiei și va putea conta pe sprijinul moral și material al acestei din urmă. „Sviet“ consideră ca afară de ori-ce îndoială că Bulgarii, în casul când se va permite un plebiscit, vor urma exemplul locuitorilor din Rusia mică sub Chmelnicki și vor alege pe Țar, resolvându astfel în mod definitiv și pentru totdeauna cestiunea bulgară.

Organul oficios al guvernului turc „Tarik“ declară, că nu poate fi vorba despre o numire din nou a prințului Alexandru ca prinț al Bulgariei, căci nu numai Rusia, ci și Turcia ar protesta energic contra acestei numiri. Cât privește însă pe succesorul prințului Battenberg pe tronul bulgar, Porta s'ar învoi cu candidatura prințului de Oldenburg.

Congresul Orientaliștilor.

Invetați din toate părțile lunei au sosit în Viena, ca să ia parte la Congresul Orientaliștilor, ce se ține sub președința baronului Kremer. Primirile și salutările au fost foarte cordiale.

Dintre invetații străini amintim pe: renumitul indolog Weber din Berlin, profesorul semit Nöldeke din Strassburg, scrutătorul Veșilor Roth din Tübingen, eruditul scrisorei conice Jules Oppert din Paris, Mr. Ethé delă colegiul Wales, călătorul olandez prin Arabia Snouck-Hurgronje, arabistul svedian Comte Carlo Landberg, Rușii Chwolson și Potkanov, Rost delă India-Office, antropologul de Gabelentz, care 'ntrece pe toți în înălțime, eruditul elvețian Naville, celtologul Windisch din Lipsca, Grierson din India, Cope Whitehouse din Birmingham, Leland din Londra, Hunfalvy din Ungaria, Hașdeu din România, delegațiunea egiptenă în frunte cu Șeicul Hamza Fathalla, primul inspector al instrucțiunii pentru limba arabă delă ministeriul instrucțiunii din Cairo, mare poet, care apăr în costumul său național, Artin-pașa, Franz-pașa, Mahmud Rașad-effendi, Hefin-effendi, Taka-effendi, în frac și tarbuș îmbrăcați, literatul chinez Țșeng-Kitong, în haină violetă, cu nasture roșu la șepca cea neagră, semnul mandarinilor. De asemenea Dr. Ramkrișna Bhandarkar din Puna în India, îmbrăcat în negru, cu un frumos turban alb împrejuru capului, cu eșarpă albă pe umăr în jos, semnul erudițiunii bramane. Invetații Vienei: profesorii Bühler Karabacek, Friedrich și D. H. Müller, Zschokke, Reinisch și alții făcură oșpeților onorurile.

În ziua de 27 Septembrie s'a deschis srbătoresc al șeptelea congres internațional al Orientaliștilor în noua sală a universității, împodobită cu prețioase covore orientale, asistându și un mare număr de dame. Masa presiului este încărcată cu o bogată bibliotecă orientală, care se dăruiesc congresului. Scara principală a aulei e împodobită cu palmi. Invetații europeni apăruseră în frac, cei din Africa și Asia parte în frac cu câte ceva din îmbrăcăminte lor națională, parte în întregul costum național. La deschidere au luat parte ministrul instrucțiunii Dr. Gautsch ca președinte onorific și arhiducele Rainer ca protector al congresului, fiind salutați de rectorul universității Zimmerman și de prorectorul Zschokke.

Congresul îl deschise arhiducele Rainer prin câteva cuvinte care fură viu aplaudate, vorbi apoi ministrul Dr. Gautsch, președintele congresului br. Kremer, primarul Uhl, cari toți salutară pe membrii congresului și le doriră isbendă. După acésta urmară mulțămirile membrilor congresului: contele Carlo Landberg, delegatul Svediei, Iacob Artin, conducătorul delegațiunii egiptene, profesorul Bickel (Innsbruck), profesorul Bergaigne (Paris), profesorul Dei Giunio, delegatul francez Charles Schefer, Robert Eust delă India-Office.

Profesorul Karabacek depuse pe masa congresului interesanta publicațiune despre descoperirea papirului din Tayum. Opul, care încă nu e gata, cuprinde timpul

dela cucerirea arabă (642 și 643) până în suta a zecea. Au mai vorbit Guimet dela museul din Lyon, br. Rosen (Petersburg), japonistul Rosny (Paris), sanscritistul Lang (Burgscheid lângă Aachen) și Naville (Geneva), dându mai toți vorbitorii ca daruri diferite opuri și publicațiuni privitoare la Orient. Cu acesta s'a închis ședința.

Cu această ocaziune comunicăm, că d. Hunfalvy, vestitul falsificator al istoriei, va vorbi la congresul despre formarea limbii române, așa cum știe el să vorbească când e vorba de Rumuni. Se vorbește, că d-lă Hașdeu nu-i va rămâne dator, ci îi va da răspunsul ce i se cuvine.

SCRILE ȚILEI.

Duminea trecută s'a serbat aci jubileul de zece ani al șefului pompierilor din Brașov, Carol L. Schuster. Cetățenii i-au dovedit că i sunt recunoscători pentru jertfele aduse de d-lă Schuster în folosul întregului oraș. Serbarea s'a introdusă Sâmbătă sera printr'un conduct cu torțe din partea pompierilor sub conducerea locțiitorului de șef, căpitanul orașenesc Hiemesch, avându în frunte musica pompierilor. Duminea încep serbarea cu țorile, apoi pe la 11 ore a. m. d. Schuster primi felicitările reuniunii împreună cu un frumos pocalt de argint ca dar de onoare. La 2 ore d. a. s'a dat un prânz festiv în sala hotelului Nr. 1 în onoarea jubilarului, la care au luat parte nu numai pompierii din Brașov, ci și reprezentanți ai pompierilor din Țera Bârsei, ai corporațiilor și reuniunilor din Brașov, cetățeni, reprezentanți ai corpului reprezentativ orașenesc, ai presbiterului ev. etc. S'au ținut mai multe toast, s'au citit telegrame de felicitare din diferite părți ale Ardealului. Din parte-ne felicităm sincer pe d-lă Schuster și-i dorim să își serbeze și jubileul de 25 de ani.

Privitor la afacerea militară din Cinc-Biserici, despre care am amintit ieri, se scrie lui P. Ll., că tinerimea de acolo a vrut să întocmească un conduct cu facile în onoarea sublocot. de rezervă degradat Herbert și prin placate colosale a invitat poporațiunea a lua parte la conduct. Generalul Paxy se duse la căpitanul orașului Lechner, acesta la fișpanul Perzel, care oprî conductul și puse de se rupseră placatele de cătră poliția, în fața poporului, care privea în liniște. Aranjatorii conductului au făcut recurs la magistrat, ca să le permită ovațiunea. Se dice că magistratul va permite conductul cu condițiune, ca să nu se facă demonstrații antimilitare, ér autoritatea militară a rugat telegrafic pe minister să interdică demonstrațiunea. La acestea observă Ellenzék: Etă unde am ajuns sub C. Tisza! Guvernul nostru se vede că atât de mult s'a îndrăgostit de alianța muscălescă, încât aqi-mâne va pune administrația noastră la dispoziția Muscalului. Fișpanii d-lui Tisza ar pute face onoare oricărui hatman muscălesc. Poporului maghiar să i fiă de învățatură, că oficerii armatei, numită fals comună: pot ofensa după plac pe cetățenul patriot, ér a demonstra contra nepatrioților este imposibil în Ungaria.

In comuna Udvari s'a aprins deunăzile pământul tiscos și acum focul se întinde și pe pământul

cultivat. In unele locuri focul pătrunde în pământ la adâncime de unu metru, și fiind că în pământ află nutriment, se întinde din livadă în livadă, așa că a prefăcut în cenușe multu fân, porumb și napl. Focul s'a întins deja peste 1000 de jugere. Se fac încercări a înăbuși focul săpându-se gropi, der această procedură isbutesce numai când nu bate vântul, altfel schinteile sunt suflalte de vânt peste gropi.

Ministrul de război român a trimis în Austria pe d. căpitan Fănuță, comandant al escadronului de jandarmi călări din Bucuresci, și pe d. Drăgănescu, medic veterinar de divisiă, ca să cumpere cai necesari pentru remontă.

Citim în România liberă, că încercările pentru încheierea unei convențiuni comerciale între România și Franța au reinceput. O întrevedere pregătitoare a și fost între împuterniciții francezi, d. de Coutouly, contele de Diesbach, și cei români, d-nii Ferekide, Aurelian, Grigore Ghika, G. Cantacuzino și D. Protopopescu. Guvernul francez făcându concesiunea de a părăsi clauza națiunii celei mai favorizate și de a admite articule rezervate în favoarea României, este foarte probabil că convențiunea atât de dorită de ambele părți va putea în fine isbuti.

Sinodul episcopesc sârbesc avea să se întrunească la 30 Septembrie. S'a amânat însă până la 14 Octombrie — fiindcă s'a imbolnăvit comisarul guvernului unguresc Eduard Cseh! Din cauza acesta se dice că și congresul se va amâna.

Astă seră Sâmbătă, trupa teatrală a d-lui Dorn va juca „Das Blitzmadel“, comediă în 4 acte de Carol Costa, musica de Millöcker. Mâne seră Duminea va juca „Der Erbe des Wucherers“, piesă populară de Carol Costa.

Mărețul scop al „Asociației Transilvane“

Disertațiune citită prin Vasiliu Popu Chechișianul, preotul Poputelecului, cu ocaziunea adunării despărț. XII-a ală „Assoc. Trans.“ ținută la 1 Aug. în Ciachi-Gârbou.

Domnilor! Pre câtă mi-a fost posibil, în cadrul îngust al unei disertațiuni, am spus scopul măreț al „Asociației Transilvane“ și din aceste scurte trăsuri apare destul de lămurit, că un popor numai prin cultura spirituală și materială devine luminat, liber și fericit. Răspândirea acestei culturi duple și-a inseris'o „Asociațiunea Transilvană“ pe drapelul său. Acest înalt institut cultural dela începutul activității sale foarte multă a făcut pentru luminarea spirituală a poporului nostru și pentru progresarea prosperității materiale între Români. Acest paladiu sânt al poporului român — prin produsele sale literale, prin împărțirea de stipendii între tinerii, cari se aplică la diferite specialități de științe, arte și la meserii — a contribuit și contribuiesc foarte mult la înaintarea poporului nostru în știință, agricultură, industrie și comerț. Inș neajunsele noastre fiind nenumărate, Asociațiunea noastră cu privire la aceste numai așa va pute desvolta o activitate mai potențată, decât prin contribuirea filor poporului român și se vor înmulți mijlocele necesare

Se ne angagiăm der domnilor acum ori nici-o-

dată puterile noastre, contribuind după putință cu filerul nostru în favorul „Asociației Transilvane“ și prin acesta la întărirea și promovarea luminării poporului nostru a acestei temelii scumpe, a noastre, față de care ne lăgă și simțământul de recunoștință, căci singur el a stat nemişcat în valurile sbuciumate ale trecutului nostru, ca și nice pilastrii ai podului lui Traian în unde Dunărei, conservându-ne credința sântă, limba și datinele, totu atâtea clenodii mărețe, moștenite dela străbunii noștri, ne'ntrecuți în fapte mari. Poporul român va primi și el cu recunoștință prinosul celei mai din urmă, ca și celui mai de frunte dintre fii săi!

Să nu uităm deră domnilor nici pentru un minut, că cine stă pe loc, în mișcarea generală regresă, și acela, care regresă, nu are dreptul de a aspira la o neatarnare spirituală și materială! Să ne servescă de model alte popore, care au ajuns la cel mai înalt grad de prosperitate spirituală și materială prin stăruințele lor. Nu mă voi provoca la națiunile mari, precum sunt: Anglesii, Francesii, Germanii și Italianii, căci din punctul meu de vedere e destul să amintesc muntoasa Elvețică; Olanda, espusă la inundațiunile de ape și de multe ori devastată de aceste; Belgia, cu pământul sêrac și îngust; Danimarca, o bucată de pământ, din care numai o părțică e de antea calitate; Svedia și Norvegia, care totdeuna a avut și are a se lupta contra asprimei climei și sterilității pământului, — toate aceste țerișore au ajuns la starea actuală de înflorire numai printr'o muncă de toate țilele, printr'o luptă contra tuturor dificultăților, printr'o stăruință și tenacitate admirabilă.

Să dea der Domnilor fiasce carele dintre noi tributul său și să ne înscriem de membri ajutători ai „Asociației Transilvane“ și prin acesta vom da proba cea mai eclatantă, că tîndem a răspunde cu sentinela vitează:

„Eu să pier? Eu?! Nică odată;
Vie-o lume încruntată,
Vie valur mari de foc
Nici că m'ori cliți din loc —
.....
Căci Român sunt în putere
Și Român'nu vecl nu piere!“

Și acum domnilor, implorându dela bunul Dumnezeu — la care apelăz Românul în toate necazurile sale — ca să reverse darul său asupra activității „Asociației Transilvane“ și asupra poporului român, imi închei acest nepretențios discursu dicend: Voi, Șincai, Lazaru, Chichindeal, Petru Maior și consol; voi, toate spiritele mărețe ale României, ori unde ar zăce cenușa voastră ori pe unde ar sbura spiritele voștre, veniți la noi, ca un graiu al conștiinței naționale, și semnați în noi țaria dintru înălțimea mării voștre și aruncați în noi schinteia din focul vostru sacru, pentru ca și noi să ne întărăm și însuflețim spre fapte mărețe și pentru ca cu toții într'un glas și cu drept cuvânt să putem dice, cu poetul rege:

„Totă lumea de-ai umbra,
Ca Românul n'ai afla!“

Valea Bistriței, 28 Septembrie.

Ecsecutorii de dare, ordinațiunea lui Bánffy, o alegere de notar.

Onorate d-le Redactori! Cu intrarea în anotimpul de toamnă, am intrat și în sezonul ecsecuțiilor. Ecsecutorii de dare întocmai ca locustele au inundat aceste ținuturi. Ori în care parte de vei merge și ori încâtră te vei întorna întelnesci pre acești nesățioși din „fericita“ Ungaria.

Nu vei afla comună în întreg comitatul, ba mai că în întreaga țară în care se nu dai față cu aceste ființe, spaima locuitorilor, cari fără leac de milă sub scutul gendarmilor și în puterea legii stoc și despăia pe bietul opinar de totu ce are pre lângă casă și ce

FOILETONU.

O amintire dela Sinaia.

Cu prilegiul serbării țilei de 30 August, aniversarea lui Griviței de cătră oștea română, d-lă colonel-adjutant Candiano Popescu, care a fost comandantul batalionului 2 de vânători în memorabila țilă, când oștea română a înșiptu stindardul României pe întăriturile Griviței, și care e autorul unei frumoșe colecțiuni de poesii răsboinice, a cetit la serbarea din Sinaia următoarea poeziă răsboinică, ală cărei autor e d-sa și pe care o reproducem după „Voința Națională“:

Căpitanul cătră osteni săi.

(Oficerilor Români ce au luat parte în războiul neatârării.)

Oșteni! înainte, la luptă să mergem
Cu inim de feră,
Și nemi și legea, și Domnul și Țera,
Aqi jertfe ne ceru.
Cumplitu e vrășmașul... la densulă năvală,
Viteji s'alergăm,
Și numele nostru acum în slavă
Prin noi să nălțăm.
Nu vrem umilirea, nici jug pentru alții,
Români vrem să fim.
Vrem patria noastră cinstită de lume,
Și 'n ea să trăim.
Sunt răni în răsboie, și bronzi și silitră,
Și tuciu, și oțel,

Și lacrimi, și sânge, și gemete surde,
Și foc și măcel;
Din ele să facem aici temelia,
Pe care va sta
Cetatea română, ce vechile drepturi
In vecl va păstra.
Căci astfel e 'n lume, așa este omul,
Din ceruri menit,
La drepturi să ție, atuncea când dreptul
Elu scumpu l'a plătit.
Oșteni! înainte, ferice d'acea
Ce înteu voru muri:
Și valea, și unda, și vântu-alu loru nume,
In vecl voru șopti.
In inim udate de roua iubirei,
De-alu binelui doru,
O patimă cresce, o patimă sfântă:
Alu țerei amoru!
Soldatu'i cărmaciul ce n'fruntă furtuna,
Și luptă pe val.
De sânge, de jertfe, și scumpa lui țera
O scote la mal.
Și armele-adesa în plugu prefăcute
Mări brazde-au croitu,
De unde mărirea, idej, libertatea
Adesă au eșitu.
Oșteni! înainte, ori-cine o sôrtă
Urmează aci,

Și căru e sôrta de glonțu ca să mără,
De glonțu va muri.
Pe glonțu e unu nume și totu acelu nume,
Pe-unu om e lipitu,
Și omul ori unde ar vrea să s'ascundă
De glonțu e găsit.
Er cui ursitorea nu vrea în răsboia
Mormentu a i găti,
Svêrlindu-se singur în ghiarele morței,
Nu pôte muri.
D'asupra-nei sôre și unu vultur, ce mândri
Pe noi ne privesc,
Și mândri strigă lumei: „Români se nascură,
Viteji ei trăsesc.“
Oșteni! înainte, semn bun e vulturul,
E semn de isbendji,
Și invingem de sigur, căci suntem cu toții
De slavă flămendji.
Oșteni! înainte, deștepti sunt acuma
Străbunii eroi,
La voi le-e privirea, și stégul ce-i țera
Privește la voi.
Oșteni! înainte, înainte la luptă...
In frunte sunt eu,
In mâni avem arme, cu noi este Domnul,
Cu noi Dumnezeu.

Cursul la bursa de Viena

din 1 Octombrie st. n. 1886.

Rentă de aur 4%	104.40	Bonuri croato-slavoane	104.50
Rentă de hârtie 5%	92.50	Despăgubire p. dijma de vină ung.	99.75
Imprumutul căilor ferate ungare	—	Imprumutul cu premiu ung.	120.70
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (1-ma emisiune)	99.30	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	124.25
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (2-a emisiune)	—	Renta de hârtie austriacă	83.88
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (3-a emisiune)	—	Renta de arg. austr.	84.50
Bonuri rurale ungare	104.80	Renta de aur austr.	116.85
Bonuri cu cl. de sortare	104.80	Losurile din 1860	104.44
Bonuri rurale Banat-Timșu	104.80	Acțiunile băncii austro-ungare	861.—
Bonuri rurale transilvane	104.75	Act. băncii de credit ung.	286.—
		Act. băncii de credit austr.	276.—
		Argintul — Galbin împărătesc	5.94
		Napoleon-d'or	9.93
		Mărci 100 imp. germ.	61.50
		Londra 10 Livres sterlinge	125.45

Bursa de București.

Cota oficială dela 20 Septembrie st. v. 1886.

	Cump.	vând.
Renta română (5%)	94 1/2	95—
Renta rom. amort. (5%)	96 1/2	97—
convert. (6%)	88—	88 1/2
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	33—	35—
Credit fonc. rural (7%)	104—	104 1/4
" " (5%)	87 1/4	87 1/2
" " urban (7%)	100 1/2	101—
" " (6%)	92—	93—
" " (5%)	82 1/2	83—
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
" " Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	15.50	15.60
Bancnote austriace contra aur.	2.02—	2.03

Căștig sigur.

Persone solide din ori-ce clasă, cari voiesc a să ocupa cu vânzarea hârtiilor de Statu și a losurilor cu prime permise prin lege, conformu Art. XXXI. din anulă 1883, cu plata loră în cășturi (rate) se angagiază oră și unde cu condițiuni foarte favorabile. Pre lângă puțină activitate se pôte căștiga fără capitală și fără rizičă cu ușurință fl. 100 până la fl. 300 pe lună. Oferte în limba germană cu arătarea ocupațiunei presente suntă a să adresa: An die

Hauptstädtische Wechselstuben-Gesellschaft

ADLER & Co., Budapest.

Publicațiune.

Preliminarulă budgetului anuală pro 1887 ală oficieloră administrative și pupulare din comitatulă Brașovului, în sensulă decisiunei aduse de comitetulă permanentă în adunarea sa de astădi, espunându-se — conformă §. 17 lit. a) art. XXI. din 1886 la vederea publicului, începându de astădi pôte oră cine se-lă vedă în decursă de 15 zile, în ôrele oficiale, la oficiulă administrativă ală comitatului.

Brașovă, 27 Septembrie 1886.

Iuliu Roll,

vice-comite și consiliară reg.

Anunț.

La învățatorulă de stată din comuna Cernată, *Iosifă Gyurka*, se află de vânzarea — eventuală se pôte și numai închiria — *ună taură de prăsilă* de trei ani, care la esposiția de vite din anulă acesta din Brașovă fū distinsă între vitele din Ardeală cu I-lă premiu.

Nr. 10662/1886.

Publicațiune.

În urma înaltei aprobări se împarte în așa numitulă Nou (lângă Brașovă) o areă de 5 jugăre: în 19 parțele, și anume spre scopulă clădirei locuințeloră de vară. Aceste parțele au ca să se vândă mai multă oferențeloră pe cale de licitațiune publică și verbală.

Prețulă de strigare pentru fie-care parțelă, constătătore din 400 stenginiă cuadrați, este defiptă cu 200 fl. Fie-care mai multă oferente este obligată, ca, după Înalta aprobarea ală rezultatului de licitațiune, se depună îndată prețulă de cumpărarea impunându-i-se totdeodată obligamentulă, ca în decursă de 3 ani, începându cu ziua aprobării, să-și zidească locuința de vară pe parțela cumpărată.

Condițiunile de licitațiune și planulă parțelării se potă examina în ôrele oficiosă la oficiolatulă orașenescă economică. Aceste condițiuni și acestă plană se voră ceti respective ascerne afară de aceea în ziua de licitațiune.

Licitațiunea se va ținea **Joi în 14 Octombrie a. c.** înainte de prânđă la 9 ôre, în casa sfatului și fiă care cumpăratoră are să fiă provăduț cu ună vadiu de 10% din prețulă de strigare pentru fiă-care parțelă.

Brașovă, în 18 Septembrie 1886.

Magistratulă orașenescă.

2—3

CANCELARIA NEGRUȚIU.

în Gherla — Sz. Ujvár — (Transilvania.)

DESCHIDE ABONAMENTE PE ANULŪ 1886 LA:

„Amiculă Familiei.” Diară beletristică și enciclopedică-literară cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și a 15-a și a luni în numeri câte 2—3 côle; și va publica poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrale, studii sociale, asticoli scientifici, amănunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețulă de abonamentă pe anulă întregă e 4 fl. pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

„Preotulă Română.” Diară bisericescă, scolastică și literară. Va eși în broșuri lunare câte 2 3/4—3 1/4 côle; și va publica articuli din sfera tuturoră sciințeloră teologice și între acestea de predică pe Dumineci, sêrbători și diverse ocasiuni, mai depărte studii pedagogice-didactice și științifice-literare. Prețulă de abonamentă pe anulă întregă e 4 fl., pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Abonanții primesc unele premii de valôre și-și potă procura cu prețuri foarte reduse tôte opurile din ediția noastră.

— **Colectanții primescă gratis ală patrulea exemplară.** —

Totă acolo au apărută și se află de vânzarea:

- Biblioteca „Săteanului Română.”** Cartea I. II., III., IV. cuprindă materii foarte interesante și amuzante. Prețulă la tôte patru 1 fl.; câte una deosebită 30 cr.
- Biblioteca Familiei.** Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețulă 30 cr.
- Carmen Sylva.** Prelegere publică tinută în sazele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoară, prof. gimn. Cu portretulă M. S. Regina României. Preț. 15 cr.
- Colectă de Recepte** din economă, industriă, comerț și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețulă 50 cr.
- Apologiă.** Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. Parțea I. Paulă Hunfalvy despre cronica lui Georgiu Gabr. Sincai. Prețulă 30 cr.
- Renascerea limbii românescă** în vorbire și scriere, invederită și apreată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I., II., III. Prețulă broșurii I., II. câte 40 cr.; broșura III. 30 cr. Tôte trei împreună costă 1 fl.
- Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români.** De V. G. Borgovană. Prețulă 15 cr.
- Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu.** Ună volumă de 192 pagin, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulă redusă (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.
- Trandafir și viorele,** poesii populare culesse și adnotate de Ioană Popă Reteganulă. Ună volumă din 14 côle. Prețulă 60 cr.
- Ifigenia în Aulida.** Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulă 30 cr.
- Ifigenia în Tauria.** Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulă 30 cr.
- Branda sêu nunta fatală.** Schițe din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețulă 20 cr.
- Elă trebuie să se însore.** Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețulă 25 cr.

- Puterea amorului.** Novelă de Paulina C. Z. Rovinară. Prețulă 20 cr.
- Numerii 76 și 77.** Narațiune istorică după Wachsmann, Je Ioană Tanco. Prețulă 30 cr.
- Herman și Dorotea,** după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morar. Prețulă 50 cr.
- Economia** pentru scôlele populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețulă 30 cr.
- Petulantulă.** Comediă în 5 acte, după Aug. Kotzebue, tradusă de Ioană St. Șulțiu. Prețulă 30 cr.
- Probitatea în copilăriă.** Schiță din sfera educațiunii, după Ernest Legouvé, membru ală academiiei franceze. Prețulă 10 cr.
- Nu mē uită.** Colectiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețulă 50 cr.
- Tesaurulă dela Petrosa sêu Cloșca cu puilă ei de aură.** Studiu archiologică, de Dionisiu O. Olinescu. Prețulă 20 cr.
- Indreptară theoretică și practică pentru învățământulă intuitivă** în folosulă eleviloră normală (preparandiali), ală învățatoriloră și ală altoră bărbăți de scôlă, de V. Gr. Borgovană, profesoră preparandială. Gherla. Imprimeria „Aurora.” 1885. Prețulă unui exemplară cu porto francată 1 fl. 80 cr. Acestă opă cu devisa: „Totă ce putemă arēta, să arētămă prunciiloră!” — este dedicată educatoriloră și învățatoriloră, plăpândei generațiunii a plăpândei generațiunii a poporului română, a aceluă poporă, ce s'a luptată mai multă pentru limbă decătă pentru viață. Edițiunea acestui manuală în octavă mare cuprindendă 341 pagin, tipară garmondă e frumôsă și tare plăcută ochiului. În modestă noastră literatură pedagogică, nu allămă nici ună opă, nici ună manuală întocmită după lipsese scôleloră nostre în mēsură, în care este acesta; și trebuie să constatămă cu

- plăcere, că autorulă la redactarea acestui manuală a dezvoltată multă zelă împreunată cu o rară diligență intențiune sinceră insoțită de ună studiu seriosă și îndelungată prin ce s'a făcută demnă de lauda și sprijinirea publicului română, mai alesă a celoră în prima linie interesatși, cărora nu hesitamă nici ună momentă a-lă recomanda cu tôta căldura.
- Manuală de gramatica limbii române** pentru scôlele populare în trei cursuri, de Maximă Popă, profesoră la gimnasiulă din Năsăudă. Prețulă 30 cr.
- Manuală de stupărită,** de Ioană Costină. Cu 36 figură explicative. Prețulă cu porto francată 70 cr.
- Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:**
- Miculă Mărgăritară sufletescă.** Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesc frumôsă ilustrată, pentru prunci scolară de ambe sexele. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesc. Prețulă unui exemplară broșurată e 15 cr. legată 22 cr. legată în pânză 26 cr.; 50 de exemplare broșate 6 fl., legate 9 fl., legate în pânză 12 fl.; 100 exemplare broșurate 10 fl., legate 17 fl., legate în pânză 22 fl.
- Cărticică de rugăciuni și cântări** pentru prunci scolară de ambe sexele. Cu mai multe icône frumôse. Prețulă unui exemplară trimisă franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl. 100 exemplare 5 fl. (Edițiune pentru greco-catolici și altă edițiune pentru greco-orientali. Sē se noteze: care edițiune să cere.)
- Visulă** prē santei vergure Maria, a Născătorei de Dumneșcu, urmată de mai multe rugăciuni frumôse. Cu mai multe icône frumôse. Prețulă unui exemplară trimisă franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Calendară pe anulă 1887. „Amiculă Poporului“ cu 50 cr. „Noulă Calendară de casă“ cu 30 cr. și

„Calendarulă Caliculă“ cu 36 cr. — adausă câte 5 cr. de portpostală.

12—20